

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben. Megkapja e lapot minden kath. nép- oktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya: A pályázati hirdetéseknek minden egyes szőért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő. Egyéb hirdetéseknek: egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.— fél oldal ... » 16.— nyolcad oldal » 4.— A díjak előre beklüendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	--	---

Magyar Katholikus Iskolaegyesület.

Sötét felhők kergetik egymást az égbolton. Kint eső esik. A zúgó szélvihar lerázza a fák sárguló leveleit, egyik-másik ág már kopaszon hajlong. Pacsirta gyönyördala is elnémult. Az idő a lélek melancholiáját még fokozza; minden oly szomorú... El, elgondolkodunk az elmuláson, de vigasztal, hogy ez a természet rendje. A virág illatozott, a madár csiesergett; bevégezte hivatását. Amde intézmények elmulását a kritika más szemüvegén kell nézünk. Ha erőteljes herkulést ragad el a földről hirtelenül a halál, megdöbbenünk, kedélyünk fölizgul, keressük az okozat okát. Másik ember sorvad napról-napra észrevétlen, meghal, akkor legföljebb sajnálkozunk. Sötét felhők játsszák szomorú játékukat a magyar katolikusok iskolaügye fölött. Talán bevégezte volna hivatását ezer év alatt e hazában?! Nem. Az iskola jogfolytonossága nem ismer hárt, annak létjoga nem szűnik meg soha; a formák változhatnak, de az alapot meg kell őrizni. Az iskola nem cserélhet esztendőnként szellemet, mint a fa leveleket; az iskola nem válthat évenként güzdat, mint a madár fészket.

A kedélyeket minden felé fölizgata azon keleti barbáriszmus, melyet a tüzes verű franciák a katolikus iskolák hirtelen kivégzésével követtek el. Azonban némán nézünk, midőn látjuk, hogy napról-nap után csendesen, észrevétlenül hogyan sorvad katolikus iskolaügyünk, mely kath. nevelés ezer éven át plántálta a szivekbe a hit apólosa mellett az önfeláldozó hazaszeretetet, mely nem piaci lármában, hanem nagy, nemes tetteiben nyilvánult.

A katolikus iskolák létalapja megingot, az államosításon kívül a segélyezés címén mélyen nyúl az állam iskoláink jogkörébe. S e helyzetet még könnyesebbé teszi az új törvénytervezet, melyben ismét számos sérelem van az egyházra nézve, úgy hogy hajlandóbb volnék államosítást nyitni hallani, hogy el lehessen vetni a keztyüt, mint hogy látványozottan. Nem vonható kétségbe az ál-

lam oktatási szabadsága; a nemes verseny csak jó gyümölcsöket teremthet. De ne kobozzon el az állam iskolákat, hanem állítson föl iskolát ott, hol arra szükség van. Míg nálunk folyton államosítanak, addig az Izraelita Tanügy büszkén hirdette, hogy az elmult esztendőben egyetlen iskolát sem vesztett a felekezet e válságos időkben, sőt több új iskolát állítottak, számosat pedig tovább fejlesztettek. E kicsi nép szívós ragaszkodása a megszerzett joghoz példászerű. *Jogot földadni könnyű, de azt visszaszerezni herostratesi munka vagy sokszor lehetetlenség.*

A falu lelkészében meg volna esetleg a jóakarát az iskolát megmenteni, de nincs pénze; ha pedig a hitközség az állam segítségét veszi igénybe, félig földadta a régi jogokat és feluton van a felekezeten iskolához. Angolországban minden hátsó gondolat nélkül segélyezik a felekezeti iskolát; míg Hollandiában csak felekezeti iskolák vannak, mi igazán ideális állapot. Azonban nálunk illet gondolni, az merész álomkép volna.

Nagy baj, hogy az iskolaügyek iránt roppant közönyös a társadalom. Többet törődik a szülő a birkaalmával, mint saját vére szellemi táplálékával. Így látjuk, hogy temérdék sok baj torlódik össze a jövő emberének kialakítása körül, melyen föltétlenül segíteni kell, mert könnyebb dolog karráir márványból Venusokat faragni, mint lelkeket nevelni. E célt legalkalmasabban a Magyar Katholikus Iskolaegyesület oldhatná meg a legpraktikusabban. Család és iskola, egyházi és világi közti kapcsolatot teremtené meg. Közvetlen szomszédaink már rég megértették ennek nagy horderejét. Az ottani egylet élén a trónörökös áll, s tagja a legszegényebb földmivelő is. Az egész társadalom érdeklődését fölkelti a gyermeknevelés iránt száz és százezer példányban megjelenő folyóirata által. Az ily egylet áldásdus működését nem lehet centiméterekben kiszámítani, azt csak az itélni képes ember láthatja az élet színpadán élőképekben.

Ember Károly lovag a nyári tanítógyűléskor rendkívül érdekes tervezetet mutatott be, mely által biz-

east nemelhetők a katolikus tanügy föllendülését, így értelemben kellene sürgösen fölállítani az együletet. «mert az elröppent napot többet vissza nem kaphatjuk». Természetesen, midőn erre felhívjuk a figyelmet, a nevelési tervezet szerelmét nem akarjuk ezzel palástolni, az autonómiára pedig azért nem várhatunk, mert az tán egytizedek midva, vagy sohasem alakul meg életképes szervezetként. Hiszem, hogy a nm. püspöki kar autonómiának teljesen megfelel a tervezet s így midőbb megvalósul mindnyájunk őszinte öröme, a szót felbök elosztására, a Magyar Katolikus Iskolaegyesület.

Urbányi József.

Szeretet fonaláról.

(Folyt. és vége.)

A gyermek tanulja megszeretni a természetet. A gyermek gyönyörködik a természetben. Mondjuk gyakran. Igen, ha ez csak úgy menne, a hogy a kötszerkötő betanulása. Itt nem lehet tanítani. Itt éreztetni kell. Hogy éreztet pedig az, ki érezni nem tud? És hogy éreztet az, ki nem tudja, mi gyönyörködött a esőp szívet?

Nem az erdő, talán csak egy fa az, mi a gyermek szemnek tetszik, mi a képzeletet megragadja és arról az egy fáról alkotja meg később az erdő képét. Nem a madársereg, talán csak egy madár eszesége gyönyörködtet. Nem a virágos mező tetszik talán, hanem az az egy-két tarka-barka virág, mely a lábai előtt bölintgatja kis fejét. A gyermek az egyedhez ragaszkodik. És épen ezeket az egyedeket kell a tanítónak ismernie, hogy az egyedről tanítsa meg szeretni az őszességet.

«Legyen a gyermeknek finom érzélemvilága.» De hogyan legyen, ha tanítójának nincs? És ha van, de a gyermeki érzélemvilágot nem ismeri? Nem szabad azt elhítenni magunkkal, hogy lehet az otthoniagnak, lehet a környezetének. Előfordulhat az is, hogy nincsen. Bizony ilyen esetben csak a tanító segíthet a bajon. Ha a tanító szerető szívet jár-keel a gyermekek világában, meg is érti azokat: megismeri az anyagot, mely földolgozásra vár és reátalál az eszközökre, melyekkel megmimesítheti a szívet, szebbé, finomabbá teheti a gyermeki gondolatot.

A tanító beszéljen a gyermek nyelvén. Tudjon nemcsak tanítani, de beszélni is arról, mi őt az iskolán kívül is érdekli, ismernie kell mindazt, midőz a gyermek ragaszkodik.

Ismerje a gyermekek játékát, a meséjét, mert ezek tudatosan alkalmazva, mind igen hasznosak. Ismernie kell azt a száz meg száz alkalmat, mely majd minden tantargynál, szinte magától kínálkozik arra, hogy beálljon a nevelés szolgálatába, hogy segítsen a gyermek érzelmi világának finomításában.

E forrásokat kutassuk szeretettel és azután arra törekedjünk lépten-nyomon, de a gyermek

előtt mégis észrevétlenül, hogy a szép, a jó, a nemes iránt szeretet fakadjon a kicsi szívekben.

«A szeretet gyökere a többi jóságoknak»... (Pázmány.) Ültessük el a gyermek szívében a jóságoknak gyökerét! Nem lehet az, hogy az élet a társaság, a környezet mind kiirtsa, minden szívből kivegye a jóság fáját! Hiszen legyen bármily rossz esztendő, bármily rossz időjárás, bármilyen gyenge faécska, egy-két jó esemeteje meg mindig marad a kertésznek és azért az egy-két-őért is érdemes fáradni, ha fáj is a szívünknek, de semmi, mert Pázmány szavaival szólva: «A szeretet gyémántta teszi az ember szívet...»

A szeretet sokat eltűr, a szeretet sokra képes, a szeretet sok nehezséget legyőz, megmutatja ezt a régi idők meseje, mesébe illő valósága mi nekünk. A tanítónak is megvan a labirintja, segítőtül kapja a szeretet fonalat és ha ezt magával viszi, nem riasztja vissza a nehezségektől semmi, de semmi, mert Pázmány szavaival szólva: «A szeretet gyémántta teszi az ember szívet...»

Sopronujlak.

Oszoly Jolán.

Egy kántortanító ünneplése.

E hó 11-en ünnepelte Nagyperkátá érdemeiben megöszült kántortanítójának, Keller Károlynak 50 éves tanítói jubileumát. A jubiláns egy emberöltőn át a 4000 lelket számláló községet — melynek lakói 50 év előtt még sokáéok voltak — teljesen megmagyarosította; az ő érdeme, hogy ma nincs a népes községben egyetlen analfabéta, sőt még a cigányokat is beiskoláztatta s megkedveltette velük az iskolát. Községében Segélyző-egyesületet alapított, melynek évi forgalma ma már meghaladja a fél millió koronát s nagyban elősegíti a lakosság anyagi gyarapodását. Méltón rőtta le háláját a község e hó 11-en, amikor a ker. esperesi tanítói kör is díszgyűlést tartott. A kegyur, Győry Teréz grófnő 200 arany koronát adott a jubilánsnak; a megyés püspök a következő levélben üdvözölte:

Tekintetes Keller Károly kiérd. Kántortanító úrnak Perkátá.

A perkátai plébános úrnak hivatalos jelentéséből értesültem, hogy Tekintetes Kántortanító ur f. hó 1-én, a tanítói pályán eltöltött 50 évi buzgó működés után nyugalomba vonult. Ez alkalommal főpásztori elismerésemet és köszönetemet fejezem ki Tekintetes Kántortanító úrnak azon laukadatlan buzgalomért, amellyel magasztos tanítói feladatának a kath. egyház szellemében buzgó kötelességtudással és teljes odaadással mindenkor híven, lelkiismeretesen, példásan megfelelt s Tekintetes Kántortanító úrra atyai szeretetem és hálám kifejezése mellett szívem mélyből adom főpásztori áldásomat. Adja a jó Isten, hogy Tekintetes Kántortanító Úr a jól megérdemelt nyugalmat sokáig élvezhesse s jutalmazza meg Tekintetes Kántortanító Úr buzgó fáradozásait mindennemű testi és lelki áldásának

büszséggel. Szekesfehérvár, 1904. október hó 6-án. Városv. Gyula s. k. szekesfehérvári püspök.

A község 200 korona jutalmán kívül iskolai alapítványt tett a nevére. *Steinberger F.* apátkanonok elnök a Katholikus Tanügyi Tanács nevében a következő táviratot küldötte: «A Katholikus Tanügyi Tanács nevében szeretettel, nagyra-becsüléssel üdvözli felszázados munka érdemeiben méltán ünnepelt kartársát». A katolikus tanítók országos bizottsága nevében lovag *Ember Károly v.* elnök, a Népnevelő szerkesztője üdvözlöte így szólt: «Aki oly büszséggel szolgálta a vallásos és hazafias nevelés szent ügyét, legyen üdvözölve általunk». Melegen üdvözölte a *Katholikus Tanügyi szerkesztősége is. Posits Mihály* szekesfehérvári kanonok, mint 20 éven át volt munkatársának küldte el jókívánatait. A Magyar Tanítók Otthona nevében szépen megírt levelében teszi le a kartársi szeretet lelki ajándékát *Peres Sándor* elnök.

Az esperesi kerület nevében főt. *Pödör István* esperes, rácalmási plébános tolmácsolta a papság üdvözlöletét, míg a tanítók nevében *Herder Károly* n.-bantosi tanító emlékezett meg meleg szavakkal.

Az ünnepély legkimagaslóbb pontja volt főt. *Kéri Ferenc* plébános magas szárnyalású méltató beszéde, mely hű tükrét adta az egyház és hazá javára hasznosan eltöltött 50 esztendőnek. *Kéri Ferenc* plébános annak felsorolása után, hogy minő feladatot tölt be a katolikus tanító, mily szentnek kell hivatását tekintenie s mily nemes ideálokra, vallásosság, hazafiság, kötelességtudás, Istenimádás, hazaszeretet, szülői tisztelet, emberbecsülésre taníthatja a tanító a kisdedeket, így sorolta föl az ünnepelt érdemeit: Mondhatni, az egész Perkátá, a hétéves, még porban játszó gyerekeket sem véve ki, beleszámítva az iskolába járókat, végigment a haza reményei s virágai szép során, a családot alapító s unokákban gyönyörködő derek férfiak seregén, az mind-mind szerellett főtanító halás tanítványai.

Igen, 50 éven át nem volt Perkátán öröm, melyben részt nem vett, fájdalom, melyben nem osztódott volna. 50 éven át szemlélte az új párok örömtől sugárzó arcát, szép bucsúztatóival enyhítette a gyászolók fájdalmát, ajtatos énekeivel emelte az istentisztelet fényét s a körmenetben segített lecsdekelni a Mindenható irgalmát, kegyelmét. Ily munkásság után sem büszsüzik, de szívébe zárja, nem mond Istenhozzádót, de kívánja, hogy az Isten Keller Károlyt sokáig éltesse.

Györfy Gyula, helybeli tanító elszaválta az ez alkalomra írt *Odát*. E magas szárnyalású és bensőségességgel trott oda szerzője tiszt. *Szabó János* szer-tartási elnöktató.

A fődummal kezdődött szép ünnepélyen ott volt a község apraja-nagyja s a díszgyűlést jelenlétével megtisztelte a kegyúr. *Györfy Teréz* grófinő is. Az ünnepélyt nagyszabású bankett követte, amelyben szebbnél-szebb felköszöntők hangzottak és a beérkezett mintegy 25 távirat fölolvastatt.

A kir. tanfelügyelőség meleghangú átiratban

tolmácsolta üdvözlöletét. *Györfy János* szekes-fővárosi igazgató-tanító, lapunk munkatársa, apósát üdvözölte a jubilánsban.

Sok ily szép és megható ünnepet a tanítói önzetlen munkásságnak elismerésére, hogy lássa a fiatalabb nemzedék azt és lelkesedjék hasonló munkára.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Kath. tanítói segélyalapunk életéből.

(Folytatás.) Elnök előterjeszti kimutatását az ösztöndíjasokra vonatkozólag. Ezen kimutatás szerint: régi ösztöndíjas volt 37, tanulmányait befejezte 9, ösztöndíját föl nem vette 4. Elmaradt összesen 13. Nevezetesen: Tanulmányait befejezték: Klein Jenő, Barabás Sándor, Berkovics Miklós, Fent Blanka, Kotsis Jolán, Lehoczky Mária, Szmodits Kázmér, Bara Gyula és Kirtz Berta = 9. Ösztöndíjukat föl nem vették: Koses Antal, Oberle Alajos, Vékony József és Buday Agnes = 4. Régi ösztöndíjasok maradnak: Bertalan József, Erdélyi Géza, Czikker Ferenc, Karsai Béla, Groszmann Mária, Györkös József, Laszekik Ernő, Lipeczky Ágoston, Marton Jenő, Marton Emilia, Orbán József, Puskás Gábor, Schönviczky István, Takács Gyula, Tödör László, Lábay Gabriella, Lehoczky János, Gyarmati Kálmán, Berta Teréz, Reuter Mária, Gajdosy Jenő, Plósz Adrienna, Ekamp József és Gázsó László = 24. Eszerint régi ösztöndíjas lesz 24 kik közül 2-nek jár a 200 koronájával 400 kor., 22-nek jár a 100 koronájával 200 kor., betöltendő 4 hely a 100 koronájával 400 kor., s így az ösztöndíjakra kiutalt 3000 kor. kimerítettét. Elnök megjegyzi, hogy a középponti bizottság a mult évi határozata szerint három, Budapest székes főváros területén főiskolát látogató tanuló részére évi ösztöndíjképen a jövőben 200 koronát kellene megszavazni. Az idén egy ily 200 koronás ösztöndíj megüresedett. Mindazáltal tekintettel arra, hogy a jövedelem nagymértékben csökkent, indítványozza, hogy ezen 200 koronás ösztöndíj helyett két 100 koronás ösztöndíj adományoztassék. A bizottság magáéva teszi az elnöki előterjesztést és ezen értelemben határoz. A fentiek kapcsán elnök jelenti, hogy Lábay Gyula zsarnóczai kántortanító hozzá intézett beadványában jelezvén, hogy Gabriella leánya, az 1904/06. tanév folyamára a budapesti Ranolder-féle tanítóképző-intézetbe, mint magántanuló iratkozott be, kéri ösztöndíjának további folyósítását. Elnök megjegyzi, hogy miután az alapszabályok rendelkezései értelmében ösztöndíjak csakis oly tanulók nyerhetnek, akik valamely intézetet nyilvánosan látogatnak, a kérelmet nem találja teljesíthetőnek annál is kevésbbé, mivel az illetőnek már óvónői oklevele van és így alkalmazást is nyerhet. A bizottság helyeselve az elnök ezen előterjesztését, hangsúlyozva kijelenti, hogy ösztöndíjat csak oly tanuló élvezhet, aki iskolát nyilvánosan látogatja mindaddig, míg tanulmányai révén kereset-képessé nem lesz. Az itt vázolt eset folytán 5 hely jött üresedésbe, amelyekre 63 folyamodó jelentkezett. A beérkezett folyamodványokat beható tárgyalás alá vévén a bizottság, az ösztöndíjakat a következő tanulóknak ítélte oda: Árvay Mária (Szepes egyhm.), Blanár Irma (Eger egyhm.), Harsányi Sándor (Veszprém egyhm.), Hegedüs László (Győr egyhm.), Raduly Árpád (Erdély egyhm.), középiskolai tanulóknak. Az ösztöndíjak adományozása kapcsán Csávolszky József e. püspök azon javaslatát terjeszti elő, hogy az ösztöndíjért folyamodók, kiknek kérésse teljesíthető nem volt, a jövőben segélykérőknek tekintessenek. A bizottság a javaslathoz hozzájárult. Fejes János biz. tag javasolja, hogy az ösztöndíjak csakis a magasabb iskolát látogató tanulóknak adományoztassanak és ez esetben is csak egy évre. Elnök a javaslatot, tekintettel az alapszabályok 8. §-ában foglalt rendelkezésre, nem tartja elfogadhatónak. Különbösen ez visszaesés is volna, amennyiben a tanítóság közóhaja volt az, hogy az ösz-

mindkét harmadik iskolát látogató tanulók részére legye-
nek adományozhatók. A bizottság az elnök kijelentését
magára veszi, mindazáltal méltányosnak tartja, hogy a
magasabb osztályokat látogató tanulók — egyenlő minő-
sítés mellett — előnyben részesüljenek. Busznyák Ferenc
a veszprémi egyházmegye tanítószága nevében kéri a
bizottságot, hogy a segélyezésnél minden egyházmegye
ügyelmei vétessék és a folyamodók arányosan részes-
süljenek segélyben. Ezen Ohaját azzal is indokolja, hogy
a veszprémi egyházmegyéből folyamodók mellőzve lettek.
Elnök biztosítja felszólalót, hogy mindig figyelembe vette
azt a méltányosságot és arányosan osztotta ki a segély-
eket. Bizonyítják ez a bizottsági ülések jegyzőkönyvei.
Hogy a múlt évben a veszprémi folyamodók kimaradtak
valam a segélyezett soraiból, az téves információ alapszám.
A jegyzőkönyv tanúsága szerint a múlt évben a
veszprémi egyházmegyéből hét tanító részesült segélyben.
Ami azonban az osztálydíjak adományozását illeti, ott csak
a folyamodó tanulók tanulmányi előmenetele lehet irány-
adó. Bizottság elnök kijelentését tudomásul vette. Döb-
rossy Alajos úgy az elnök, valamint a bizottság működé-
sében megnyugszik. Szomorúan jelzi, hogy a tanítószág
nem viseltetik az alappal szemben úgy, amint kellene.
Fölhozza, hogy egyházmegyéje hatszáz tanulója közül
alig egy negyed része tagja az alpnak és esodajja, hogy
ily viszonyok között az alap mégis oly tetemes segélye-
zési gyakorlatot indítványozza, keressenek föl a lelkesek
odahatni, hogy a tanítók teljes számban az alap tagjaivá
legyenek. Javasolja, hogy a tanítókénevezésnél minden
tanító hívassék föl a segélyalapha való belépésre és erre
egyházhatósági intézkedést is Ohaját tétetni. Szívén hord-
van az alap fontosságát, pártoló tagul jelentkezik és annak
Ohaját negyven koronát átadja az elnöknek. Tóth Géza a
tanítószág nevében mély köszönetet fejezi ki előtte szóló-
nak nemes elhatározásaért. Ő is szomorúan tapasztalja,
hogy a tanítószág esakély részvétel tanúsít az alappal
szemben. Keresi okát, amelyet részben abban is talál,
hogy más oldalról nagyobb ígéretekkel halmoztatik el.
Bertalan Vince nem habozik kimondani, hogy a részvét-
lenségnek egyedül oka a tanítók messzemenő közönye
bármely alappal szemben, amely egyenesen érdekelt,
könnyebb megérthetőségét van hivatva előmozdítani. Palotay
László praelátus a tanítói kénevezéssel együtt a kötelező
tagságot is kimondatni kéri. Walter Gyula elnök fölvilágo-
sítással megjegyzi, hogy a kötelező tagság az alapszabály-
tervezetben megvolt, de a kormány e ponttal az alapszabá-
lyokat nem hagyta helyben s ezután sem hajlandó
megerősíteni. Hogy a növekvés lassú, egyik oka a föl-
szólalók által is panaszított esekély érdeklődés, mert még ma
is akad 4-5 egyházmegye, amelyekből egyetlen tagja
sincs a Segélyegyesületnek: másrészt a tagsági díjaknak
esekély volta, amit a folyton emelkedő kérvényezők
létszáma folytán emelni kellett. Sokat remél a sajtótól,
melynek támogatásával reméli a nagykörű érdeklődést
és anyagi izmosolást. Lelkébe, szívébe kell vétni a tani-
tóknek, hogy vérévé válják annak tudata, mily szüksége
van annak az alpnak a jótetemenyeire, amelynek tagjává
leenni annyira idegenkedik. Tóth Géza azon kérését ter-
jeszti elő, hogy a középponti bizottság közvetlen érintke-
zésbe lépjen a tanítói körökkel. Elnök megnyugtatta előtte
szólót, amennyiben kijelenti, hogy ő a bizottság fölhatá-
luzása alapján mindent megtett arra nézve, hogy a körök
is egyenként lépjenek be a tagság kötelekébe. Szóke Sándor
bíró, hogy az elnökség részéről a tanítói körök hű
képet nyerjenek az egyesület új alapszabályainak előjairól
és az alap jótetemenyeiről. E végből kívánatosnak tartja,
hogy a bizottsági ülés tárgyalása egész terjedelmében
vessék föl a jegyzőkönyvbe, hogy azon fölbulduva,
mindnyaján tagjaivá legyenek az alpnak. Endre Károly
ezúttal, amit a «Népevelő» szerkesztője kéri az elnököt
és a bizottságot, hogy az alap érdekeinek előmozdítása
tekintetéből minél bővebben és gyorsabban értesülhessen
az alap életében fölmerülő minden mozzanatról. Ohaja,
hogy minél határozottabban szolgálja az alap fontos érde-
keit, amint lapjában már eddigélis is sok közlemény jelent
meg a Segélyalap érdekében. Elnök örömmel győződött
meg arról, hogy a bizottság tagjai oly nemes érdeklődéssel

viseltetnek az alap ügyei iránt. Ismételtén kijelenti, hogy
ezek után csak megerősödött ama reményében, hogy siker-
ülni fog az alapot virágozó állapotba juttatni. Kéri a
bizottságot, hogy a legnagyobb ügybuzgalommal karolja
föl az alap ügyét, hogy a tanítók köréből minél többen
lépjenek be az alap kötelekébe. A rendkívül élénk vita
befejeztével tárgyalás alá vétettek a segélyezés iránt be-
adott folyamodványok. Beérkezett összesen 164, kiké-
szített 6. Maradt jogosult folyamodó 158. A bizottság a
folyamodványokat átvizsgálta és elhatározta, hogy a XVIII.
pontban kiutalt 3200 korona kiosztását akként eszközölje,
hogy 80 folyamodót egyenkint 40 korona segélyben rés-
zesít. A főntebb említett 40-40 korona segélyben részes-
sül tagok névsorát lapunk f. év 36. számában közöltük.
*A megszávozott segély rendes bélyeggel ellátott nyugtára
Esztergomban az elnökségnél vehető föl.* Mindazon segély-
összegek, amelyek folyó évi december hó 31-ig föl nem
vételnek, az alap javára visszatartatnak. Fölszólaltanak
továbbá a segélyezettek, hogy a nyugtávány beküldése
alkalmával a zavarok kikérülése végett, tisztán írják ki
lakóhelyüket, az utolsó póstát és az egyházmegyét, amely-
hez tartoznak. A segélyek kijelölése után elnök hálás
szívvvel mond köszönetet a megjelentek szives fáradságá-
ért és a gyűlést bezárja. *Csávolszky József* c. püspök forró
köszönetét tolmácsolja dr. *Walter Gyula* elnöknek a
Segélyalap érdekében kifejtett ügybuzgó, szeretettel pá-
rosult önzetlen munkásságáért, amelyet valóban hálára
kötelezte a magyar kath. tanítószágot. Maga részéről is
reméli, hogy az alap a legközelebbi időben nagyobb lendü-
letet vehet és megvalósíthatja mindazokat a föladatokat,
amelyek az alapszabályok keretében foglaltatnak. A föl-
szólaló püspök úr meleg szavai általános helyesléssel
fogadtatván a bizottság részéről, a gyűlés az elnök el-
telésével szétoszlott. *Dr. Walter Gyula*, a középponti bi-
zottság elnöke. *Bertalan Vince*, a középponti bizottság
jegyzője.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A baranyavárvidéki tanítóegylet f. évi okt.
hó 27-én délelőtti 10 órakor Pélmónostoron a róm. kath.
elemi népiskola helyiségében rendes közgyűlést tart,
melyre az egylet rendes-, pártoló- és tiszteletbeli tagjai,
valamint a tan- és népevelésügy iránt érdeklődőke
ezúttal szívélyesen meghivatnak Darda, 1904. okt. hó 1-én,
Stefán Péter elnök. A tárgysorozat főbb pontjai: Elnök
megnyitóbeszéd. Tartja *Stefán Péter* egyl. elnök. *Ikotnyé*
Béla hercegszőlősi tanító értekezése: «A becsületérlet
értéke a nevelésben és annak ápolása» című tétel fölött.
Weininger Kálmán karanesi tanító értekezésének fölhoza-
sása. «Az olvasás mikénti tanításáról fononimika segít-
ségével.» Előadó *Möhler György* pélmónostori tanító.

Fölhívás. *Mélyen tisztelt tanítóegyesületi kör! Kedves
kارتársak!* Magyarország felekezeti tanítói súlyos napok
előtt állanak. El fog érkezni a megpróbáltatás ideje, midőn
sziklabére falként kell vállainkat összevetni, hogy meg-
egyfelől saját érdekeinket megvédelmezzük, másfelől pedig
az ország népoktatásügyének egységét veszélyeztető
irányzatnak hazafias lelkesedéssel ellenálljunk. A legfölsz-
zelebb törvényhozás elé kerülő népoktatási törvényjavas-
latra akarjuk figyelmeteket fölhívni és föl akarunk hiva-
neteket szölni arra, hogy álljunk ki közös egyetértéssel
a síkra saját érdekeink védelmére: tiltakozó szavunkkal
és a rendelkezésünkre álló törvényes eszközökkel. Ne
engedjük megvalósítani azt a lealázó törekvést, mely a
felekezeti tanítószágot bármily tekintetben, akár hazafias,
akár képzettség, akár pedig fizetés dolgában az állami tan-
kolai tanítók alá helyezzzék; mert ez az eljárás sértheti
felekezeti tanítószág hazafias érdemeit, lealázza társadalmi
állását és veszélyezteti a magyar nemzet, vallásos népe-
oktatás jövőjét. Ha az állami tanítóknak, községi jegyzőknek
és segédjezőnek, sőt a legutolsó vasuti bakternek meg-
tudják adni a rangjának és képzettségének megfelelő fizet-
tést, miért akarják csak előlünk becsmárni az ország pü-
zes-ládáit? Szégyenkezve kell megvallanunk azt, hogy tan-
tók vagyunk? Miért? Mert szereztünk az érettségének meg-

felelő közzétételét, mert testünket, lelkünket a haza javára áldozzuk? Ezért szegyeljük magunkat talán? Nem! — hanem egyszerűen fizetünk ki! Emeljétek föl homlokotokat, barátaink és ne piruljatok! Szegyeljük magukat azok, akik nekünk ezt a koldus-béret oda merik adni és ökölgömbölyözik meg azt jól, hogy a tanítószámban mennyire becsültek meg a kultúrájukat. Ha az ország vagyoniából milliókat utnak fényes palotákra, akkor az a haza nem szegény. Kell ott még kenyérnek jutni a felekezeti tanítószámba is, mely őket a koplalástól megmentse. Azért testvéreink felszólítunk henneteket a cselekvésre, hogy ügyünket előbbre vihessük. Indítsunk közös mozgalmat, hogy bátran szemébe nézhessünk a hatalomnak. Szólítsatok föl a központi bizottságot ti is, mint mi tettük, hogy sürgős intézkedéssel gondoskodjék a közgyűlés egybehívásáról, mely az egységes mozgalom arányai fölött melőbb állhat. Midőn mozgalmunkat becses figyelmetekbe ajánljuk, egyúttal fogadjátok szívesen jelszavunkat: «Egy mindnyájéért, mindnyája egyért!» Csesznek, 1904. szept. 27-én. *A zirci és bakonyzombathelyi esp. tanítói kör.*

VEGYESEK.

Királyi kitüntetés. O. felsége a király Nitsch József székelyházi karmesternek és tanítóképezdei énektanárnak sok évi hű szolgálata elismeréséül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Nyugalomba vonult tanítók. Veszprém vármegye érdemes tanítói karának két veterán tagja vonult e napokban nyugalomba. *Körmeny* József baresi tanító az egyik, kit — 43 évi tanítóskodása után most, hogy nyugalomba vonul — szép ünnepségben részesítettek tisztelettel s volt tanítványai. Az ünnepségben *Huber* Gyula plébános olvasta föl a nagyszámú közönség előtt a kir. tanfelügyelő és a pécsi tanítóképezde elismerő leveleit. Majd a róm. kath. iskolaszék és ker. esperes nevében üdvözölte az ünnepelet. Ezután *Valkó* Gyula körjegyző a képv. testület, *Karabucky* László tanító az espereskerületi tanító kör, *Szalóky* Dániel a Somogy megyei Alt. Tanító Egyesület, *Gróf* Mihály tanító, *Heneszi* György földmives gazda az összes tanítványok nevében méltatták az agg tanító érdemét a népoktatás terén, ki meghatva köszönte meg a nem várt ünneplést, amelyen a nemes szívű főúr: *Szechenyi* Ferenc gróf is megjelent Tarnóváról. Előzőleg pedig *Kohartis* Ferenc th. főszolgabíró fejezte ki szerencsére közönség tanítója, *Haydn* Ferenc a másik, ki 39 évi munkáival szolgált a közönség szeretetére és tiszteletére, amely a számára f. hó 11-én rendezett óváció alkalmával, megható módon jutott megnyilvánulásra. A búcsúzó tanítót a közönség egész lakossága fogta körül, midőn *Szujártó* János plébános a közönség népének igaz szeretetét tolmácsolta nyugalomba vonuló «mester»-nek. Majd Hartmann Márton és Kernyi Ferenc szólottak a falu népe s a hálás tanítványok nevében, végül pedig az ünnepelet búcsúzott el megható szavakban a falu népétől.

Értesítés. A Szent-István-Társulat *Sortiment-könyvkereskedése* a központi papnövelő-intézet közpénzes közelében, szemben az egyetemmel, *IV. ker. Keeskeméti-utca 2. sz. alatt* teljes föl-szereléssel már megnyitott. A bel- és külföldi irodalomban megjelent bármily mű, mely vallásunkkal nem ellenkezik, itt megrendelhető. *Tanítványok elemi iskolák, polgári és felsőbb tanodák, könyvtárak, középiskolák, papnövelő-intézetek stb. részére, melyek eddig a társulati könyvkiadó-hivatal által szállítottak, ezentúl e könyvkereskedés útján lesznek beszerezhetők, hol nemcsak a Szent-István-Társulat összes kiadványai, de minden engedélyezett és használatban levő tankönyv közelében van, esetleg a legrövidebb idő alatt*

beszerezhetők. Tanszerek, szemléltető képek, föld-gömbök, telluriumok, fali- és kézi térképek, természetrajzi, fizikai és egyéb tanszerek, valamint iskolai fali feszületek raktáron vannak és szintén beszerezhetők. Különös gondot fordít az ifjúsági irodalomra. Kívánatra készséggel elküldi, úgy helybeli, mint vidéken lakó megbízóinak az irodalom legújabb termékeit megtekintésre vagy választásra, különösen figyelembe véve az egyéni óhajtasokat. Az üzletben tágas, világos olvasó-terem áll a t. látogatók rendelkezésére, hol az irodalom újdonságai mindig megtekinthetők. *A Szent-István-Társulat ezen új vállalatát olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk, egyben tájékoztatólag hangsúlyozzuk, hogy a nagymélt. püspöki kar magas rendelkezése értelmében a kath. tanítványok között elsősorban a Szent-István-Társulat kiadványai és csakis azután a tankönyv-vizsgáló bizottság által elfogadott és a hivatalos könyvjegyzékbe fölrutt tankönyvek használhatók.* Hogy iskolai hatóságaink kivétel nélkül eleget tegyenek a nagymélt. püspöki kar ezen magas rendelkezésének, azt a keresztény nevelés és oktatás érdekei sürgetik.

Szerkesztői üzenetek.

M. A. Mi igenis azt a megdönthetetlen igazságot hangsúlyozzuk, hogy a kath. tanító munkája értékben nem áll alatta az állami tanító működésének és ezért a mi javunkra egyenlő erkölcsi és anyagi elismerést sürgetünk az állami tanítókéval. Most már, ha van közöttünk valaki, aki önmaga nyíltan alászállítja a kath. iskola és tanító értékét, akkor ezt a sajnálatos tényért kell értékere leszállítani, hogy a mi küzdelmünk jogosságát erősítsük. Ezt az őszinte, nyílt eljárást a kath. tanítószámba érdeke követeli. — **B. E.** 1. A férfitanító csak 21. életévének betöltése után vétetik föl a nyugdíjintézetbe. 2. Kérelmeznie kell. — **D. I.** 1. Hivatalos ügyben hivatalos személyekkel portómentesen levelezhet. 2. Forduljon a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez Budapest, IV. ker., Keeskeméti-u. 4. A legnagyobb készséggel teljesítik kérését. 3. Nem számítják be. — **H. J.** Közzétettük. — **B. J.** 1. Összevont vizsgálatokat tehet. 2. Levélben feleltünk. — **G. L.** Köszönet. Megkaptuk és fölhasználjuk. — **R. M.** Igazán szép eszelekedet. — **B. Gy.** A meghívó nem érkezett be. Az egyesületi meghívásokat minden díj nélkül a legnagyobb készséggel közzétesszük, csak kellő időben jussón el hozzánk. — **H. F.** Levélben feleltünk. — **Sz. I.** Beküldését újból kérjük. — **K. B. I.** Fölhasználtuk. — **Sz. J.** A mozgalmat nem ejtjük el. Most már sürgetni kell az orsz. tanítói nyugdíjtörvény revízióját. Az évek mulnak, a törvényrevízió marad és a kántortanítószámba elmondhatja: «A földön vesztés csak én vagyok». — **H. A.** Az adótörvény. A jegyző úr ezt igen jól ismeri. Egyszerűen ne fizesse a községi adót tanítói jövedelme után. — **T. I.** Közzétettük. — **Gy. S.** A feleletet már többször megadtuk. — **S. H.** Forduljon a Kath. Egyesületek Orsz. Szövetségének irodájához. Titkára dr. Gyürky Ödön Budapest IV., Molnár-u. — **F. J.** Forduljon a Magyar Tanítók Takaré- és Hitelszövetkezetéhez Budapest VIII., József-körút 8. — **Sz. L.** A díjlevélben kötelességévé van téve, tehát megkívánhatja a hitközségi képviselőt, de ugyanaz a testület föl is mentheti attól, tekintettel az orvosi véleményre. — **Sz.** Közzétettük. — **B. H.** Köszönet. Jönni fog. — **T. F.** Amit lehet, mi mindent elkövetünk, hogy az ügyet sikerre vezessük. — **W. A.** Bekérített. Fölhasználjuk. — **F. N.** Köszönet az értesítésért. — **B. J.** Közzétesszük. Több levélre a jövő számban feleltünk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A zavadai (Pozsony) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állásra *október 23-ig* pályázat hirdetik. Javadalma 816 kor. és új kétszobás lakás. Tanítási nyelv fő-magyar. *A példánnyal együtt.* 533 1—1

Egri érseki megye

A sajóbesnyői (Miskolc mellett) róm. kath. önálló tanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: 1 két szoba és konyhából álló lakás, kamrával, istállóval, sertéssóllal, udvarral s kis házi kerttel: 2. 800 kor. készpénzfizetés: 3. 20 kor. irodai utalvány: 4. 980 □ öl temetői föld használatvezete: 5. két öl hasábbfa folyóvízre és becsődly: 6. egy tehénre és sertésekre szabad legeltetés. Köteleessége a mindennapi és ismétlő tanköteleseket oktatni. Kérvények f. évi *október hó 25-ig Hellebronth Miklós* számjelszámú lelkészhez küldendők. Eredetiben vagy hűmás másolatban mellékelendő okmányok: *a)* pályázó keresztlevele, *b)* szabad állapotát igazoló lelkészi bizonyítvány, esetleg ha nős, egyházi házassági kivonat, *c)* tanítóképesítő oklevel, *d)* működési bizonyítvány mindazon helyekről, hol a pályázó eddig alkalmazva volt. 531 1—1

Győri püspöki megye.

A győrvárosi róm. kath. el. isk. önkormányzat iskolaszéke egy kísérítő tanítói állásra hirdet pályázatot a következő feltételek mellett. A megválasztott tanító köteles lesz a város bármely körületében a tanítókat akadályozás esetében helyettesíteni, úgy az önkormányzat irodájában a hivatalos órák alatt az írás- és kezelési segédkező teendőket elvégezni. Fizetése 1000 kor. előleges havi részletekben. Pályázhatnak okleveles elemi iskolai tanítók. A megválasztott alkalmazása ideiglenes és az önkormányzattal szemben nyugdíjgényt nem támaszthat. A pályázati kérvények f. évi *október 25-én* déli 12 óráig az önkormányzati testület irodájában nyújtandók be. *Győr, Dr. Angyal Armand,* elnök. 537 1—1

Kaloesai érseki megye.

Pályázat hirdetnek Palánkán (Hátsó) nyugdíjazás által megürült róm. kath. tanítói állásra 1904. *október 25-ig.* Évi javadalmazása: 1. készpénzfizetésben 800 kor.; 2. öt holdra 1200 □ öl szántóföld használatvezete (adó-teherrel); 3. szabad lakás az iskolaépületben. Köteleessége lesz az iskolaszék által meghatározandó, ez időszereint az V. s VI. egyesített fő-osztályt vezetni, külön díj nélkül a gazdasági ismétlőiskolában tanítani, mire a képesítő tanfolyamot is három éven belül végeznie kell. Az állás f. é. november 1-én elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok a palánkai róm. kath. iskolaszékre címözve a helyi theol. Palánkára küldendők. *Schröder György* iskolaszéki elnök, kerületi tanfelügyelő. 532 1—1

Pécsi egyházmegye.

Lemondás folytán a naki (Tolna) kántortanítói állásra pályázat hirdetik *október 25-ig.* Javadalmazása: lakás három szobából mellékepekkel 200 kor., 411 □ öl házikert és udvar 120 kor., 17 kat. hold 626 □ öl ingatlan, kat. 4-21a jövedelme 285-42 kor., ehhez számítható több jövedelem 322-50 kor., földmunkaváltság 225 kor., hat öl tűzifa, pörbér 70 mérő buza, 70 m. rozs, 280 par után 25 f. szőlőszőlőktől 2 akó kor., ismétlőiskoláért 20 kor., pusztai pörbér, misékért, temetéseikért, hirdetőédulakért, ostromsért 250 kor.; összesen 2672-52 kor. Tanítói javadalmazásra esik 2212-52 kor., kántori javadalmazásra 460 kor. Köteleessége az egyházmegyei hatóság által kiadott tanterv szerint egy tanteremben tanítani, a vasárnapi ismétlőiskolák egy részét oktatni, a kántorságot végezni. *Október 25-én* személyes megjelenés kívántatik. *Kömives Gyula,* isksz. elnök. 540 1—1

A naki plébániához tartozó Várong (Tolna) főközség kántortanítói állomására ismételten pályázat hirdetik *okt. 26-ig.* Jövedelme: háromszobás szép lakás mellékepekkel 200 kor., házikert 100 kor., 1/4 kullek, melyet a község munkál. 4 hold legelőületék, melyet a

javadalmas munkáltat, temetői széna, sarjú 192 korona, minden házaspártól 1 2 pozs, mérő kétszeres = 324 korona, minden házaspártól 26 fillér = 26 kor., minden szőlősgazdától 2 nagy itec kor a 48 fillér = 24 kor., készpénz a községtől 100 kor., husz méter tűzifa 100 kor., pusztai eselédéktől 26 kor., stolaris jövedelem 10 kor., összesen 1107 kor. Ebből tanítói 634 kor. Köteleessége az egyházmegyei hatóság által kiadott tanterv szerint a végves mindennapi iskolások és az ismétlőiskolások tanítása vasárnaponként, az összes kántori teendők végzése. *Október 26-ra* személyes megjelenés kívántatik. *Kömives Gyula* isksz. elnök. 529 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Siden (Gömör) filiális róm. kath. népiskolához tanítói állásra pályázat hirdetik. Kötelmek: mindennapi és ismétlők oktatása. Járadoság: egy szoba, konyha, istálló és kert. Javadalmi jegyzőkönyv szerint: föld, gabonaneműk és készpénzben a hitközségtől 331 korona 64 fillér. Államsegély 470 korona, jogosultnak törvényes korpótlék. Okleveles pályázók felszerelt kérvénye f. évi *okt. 31-ig* főtiszt. *Kapás Arnold* iskolaszéki elnökhöz Fülke (Nógrád) intézendők. 530 1—1

Szatmári egyházmegye.

Ungszennai róm. kath. orgonistatanítói állásra pályázat nyitattik. Jövedelme: *a)* két szobás lakás, *b)* hitközségtől 200 kor., *c)* fára 186 kor., ebből fűtendő az iskola is, *d)* államsegély 54 kor., *e)* pörbér 50 köböl rozs és tenzéri, *f)* hat hold föld, *g)* alapítványi misékért 70 kor., *h)* 1800 lélek után stóla. Gyermektemetés 1 kor., felnőtt temetés 2 kor., búcsuztató 2 kor. Házassági hirdetésért stólat nem kap. Enekémise 1 kor., liberával 1 kor. 50 fill. A kérvények *okt. 26-ig* nagys. és főtiszt. *Csechiczky József,* apát-esperes úrhoz intézendők Tiba, u. p. Szobránc. Személyes megjelenés kívánatos. Tanítási nyelv magyar és tót. 529 1—2

Székesfehérvári egyházmegye.

Az ercsi-bevári (Fehérm.) róm. kath. jellegű uradalmi tanítói állásra pályázat hirdetik. Az állás jövedelme: szabad lakás, 320 korona évi készpénz, 6 mm. buza, 8 mm. rozs, 4 mm. árpa, 1 db. tehéntartás, legelő 2 óreg és 2 fiatal sertés számára, egy hold 1200 □ öl tengeri föld, 400 □ öl kert, szabad fűtés. Ezen illetmények, valamint a vizsgapénzek, tandíjak, napidíjak és minden egyéb itt föl nem sorolt mellékesek folyosítása tekintetében azon szabványok mérvadóak, melyek az uradalom összes tanítóira nézve érvényesek. Az ötöd-éves korpótlékot a kegyúr fizeti. Róm. kath. vallású okleveles tanítók szabályszerűen felszerelt folyamodványukat méltóságos *Wimpffen Siegfried gróf* úrhoz intézve, az ercsi uradalom igazgatóságához (Fehérm.) folyó év *október hó 25-éig* küldjék be. 502 2—2

Szepesi püspöki megye.

A kisfrankvágasai róm. kath. tanítói állomásra f. é. *november hó 3-ára* pályázat hirdetik. Az állomás jövedelme díjlevél szerint: a községtől 300 kor., állami segély 676 kor. és tisztességes lakás. Folyamodványok *iskolaszék*hez intézendők. Kisfrankvágása, Szepesm. 535 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Szentbenedeki (Vasm.) u. p. Tótkeresztur, kántortanítói állásra *okt. 24. délelőtt 10 óra* határidővel — amikor a választás megejtetik — pályázat nyitattik. Jövedelme: készpénzben, stóla, tandíj és kongruában 1036 korona. Nyelv vend-magyar. A kántoriakra vonatkozó próba vagy előzetesen, vagy a választás napján megkövántatik. *Az iskolaszék.* 524 2—2

Acsád (Vasm.) róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi *október hó 18-ára* pályázat nyitattik. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamara s egyéb szükséges mellékepekkel álló lakáson kívül, fekvőségekben, természetnyekben és készpénzben, készpénzbeli egyenértékre számítva, összesen: 800 kor. Pályázók fölkeretnek, hogy kellőleg felszerelt folyamodvényaikat f. évi október hó 16-ig aulirothoz küldjék, pályázat napján pedig a helyszínén

személyesen is megjelenjenek. *Rácz Ferenc* skszéki elnök. (Mészény, Vasm.) 518 2-2

A pinkamiskei (Vasm.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették a következő évi javadalmazással: 1. Szabad lakás két szobával, konyha, kamra, gazdasági épület és házikerttel. 2. 900 liter buza 120 kor., 1500 liter rozs 150 kor.; 3. 16 méter puha hasáb tüzelőfa házhoz szállítva 80 kor.; 4. 5 kat. hold 1540 öf szántó-föld 60 kor.; 5. 864 öf rét és 1296 öf legelő 44 kor.; 6. Minden hétköznapi tanuló után 2 kor. átlag 260 kor., ismétlők után 28 kor.; 7. A községi pénztárból 24 kor.; 8. Minden orgonán épült ház tulajdonosától 1 kor., ez idő szerint 44 kor.; 9. Minden házbirtokos után 80 fillérben megváltó napszám 136 kor.; 10. Az egyház pénztárából 40 kor.; 11. Mint kántornak stólailették és orgonapénzben 170 kor., összesen 1156 korona. A kérlőn felszerelt kérvények f. e. október 25-ig bezárólag adandók be alulírott-hoz, az ézen határidő után beérkező kérvények figyelembe nem vehetnek, a választás pedig október 30-ikán délután 3 órákor lesz. Tannyelv magyar és német. A megválasztásra szóló feltételek a választás napján fognak közölteni, miért is a személyes jelenlét megkívántatik. Pinkamiskén *Pauer Alajos* isksz. elnök. 534 1-1

Böden újból épült, cseréppel fődött tanítói lakhelyen 600 korona évi díj a községtől és 200 korona állami segély reményében pályázat hirdették bödei iskolateremben október 23-ikára. 528 1-1

A karacsfai (Vasm.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették október 20-án. Lakása: 2 szoba, konyha, kamra, pince, gazdasági épületek, házikert. Jövedelm: 12 száz, azaz tizenkétszáz korona készpénz és 40 korona stólaris jövedelem. Kötelessége a hétköznapi és ismétlőiskolásokat oktatni, a templomi szolgálatot lelkiismeretesen elvégezni, harangozásról gondoskodni és szombatn estenként a szokásos rózsafüzért elvégezni. Tannyelv: magyar-német. Választás október 22-én; az állás legkésőbb november elsejéig elfoglalandó. U. p. Pinkamindszent. *Eberhard József* isksz. elnök. 543 1-1

Váci egyházmegye.

Nándorba (Nógrádm. vasút, postaállomás) másodtanító kerestetik. Fizetése 800 korona, korpótték, lakás. Pályázhatnak nők is. A választás a hirdetés megjelenése után vasárnap megejtetik. Kérvények *Rófuss Gábor*, nándori plébánoshoz küldendők. 542 1-1

Zsombok (Pestm.) róm. kath. magyar tan nyelvű férfi tanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése: míg a természetbeni lakás fölépül, lakás és kertilletmény címén 70 korona, községtől 400 korona, államtól 400 korona, föltányagra 20 korona, ismétlőoktatásáért 50 korona, melyért a faiskolát is kezeli. Kötelessége: a kijelölt osztályvezetése, ismétlőoktatás, faiskola-kezelés. Gazdasági tanulmányot végzeteknek előny adatik. Kellő okmányokkal felszerelt kérvények *júlyó hó 25-ig* főtiszt. *Trangel János* ker. esperes plébánoshoz Kókára (Pestm.) küldendők. 538 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A nagyhidegkuti (u. p. Tót-Vázsony) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Javadalma: Szabad lakás jókarban, házi kerttel. 500/1000 hold föld legelő területtel káposztás kerttel, szabad legeltetéssel egy hold föld szemmunkálásával 64 kor.; 8 öf tüzifa az uradalmi erdőből házhoz szállítva 144 kor.; Stóla-jövedelem 16 kor.; Lóvágás 58 kor.; 80 fill. Tandíj 126 kor.; Ismétlő okt. díj 20 kor.; 17 mm. rozs 192 kor.; Temetőkaszalási jog 10 kor.; Államsegély 194 kor.; Mint kántor személyhez kötött pótlékolt 200 kor.; Személyes megjelenés kívántatik. Kik nem tartják községben működnek, előnyben részesülnek. A pályázat október 20-án orgona és énekléssel d. e. tartatik. A megválasztott állását azonnal elfoglalni köteles. 536 1-1

A szófői (Zalam.) plébániához tartozó **Órvényes** főiskolájában kántortanítói állásra pályázat hirdették október 18-ra. Jövedelem lakáson stb. kívül körülbelül 100 kor. Államsegély folyamatban van. Tanítás nyelve magyar, tanítási nyelve ez idő szerint német. Pályázhatnak képesített tanítók, csak ilyenek hiányában osztály-

vizsgázott tanítójelöltek. Németül tudóké elsőség. Személyes megjelenés szükséges. Aszófő. *Récsi Farkas* pléb. 541 1-1

«Magyar Kántor», temetési szertartások, kidolgozott búcsuztatók és miseénekek dallamosított gyűjteménye. Fűzve 2 korona, kötve 3 korona. Torontáltorda. *Biczók F.* kántor. 355 7-9

Róm. kath. egyén, képezdei és kitűnő működési bizonyítványokkal kántortanítói állást keres. Jó orgonajáték és hang biztosítva. Osztálytanítói állást is elfogad. Cím: *kántortanító, H.-Remete* (ap. Homoród-Szent-Márton). 508 2-2

Az olvasás tanítását és tanulását az eddigi módszerek között legkönnyebb teszi: ==

«Eljárásom a fonomimika segítségével való olvasás tanításában»

című részletes útmutatást, nyújtó vezérkönyv. Irta: **Péter József** tanító. II. kiadás. Kapható a szerzőnél 1 korona 5 fillér beküldése ellenében. (Vág-Sellyén.) 488 3-3

24 eredeti dallamos praeludium

utalványon rendelve csak 1.50 kor. utánvéte es rendelés 55 fillérrel többé kerül. ==

Szeged 6. Zámbo Károly kántor.

517 2-5

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utcza 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a *Szentsír* jövagja, a *Ferencz József*-rendlovagja,

A parisi es bécsi világkiállításokon stb. helyről kitüntetve.

Legelőcsobb árban es kedvező fizetés. feltételek mellett kiváló tisztá legyomas-úcsórendszerint (pneumatikai) tartos, nemeshangu orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindenemű orgonajavításokat es hangolásokát a legméserekeltebb árban es legismereles pontos-sággal teljesít. Orgona jókarban tartása mersereket árban elváltaltatik. Tervezetek es rajzok kívánatra díjtalanul.

A

Szent-István-Társulat

kiadványai.

Új magyar köszöntő.

Családi ünnepek alkalmára való köszöntések. Versekben, levelek és beszédek formájában szülők, nagyszülők, rokonok, tanítók és ismerősökhöz stb. A tanulmányosság és felnőttek számára.

Írta: Gyórfy János. Kötve K 1.—

Magyar Szavalókönyv.

I. füzet.

Válogatott költemények. Az elemi fiú- és leányiskolák I. és II. osztálya számára.

Írta: Gyórfy János. Kötve K — 32

Magyar Szavalókönyv.

II. füzet.

Válogatott költemények. Az elemi fiú- és leányiskolák III. osztálya számára.

Írta: Gyórfy János. Kötve K — 32

Magyar Szavalókönyv.

III. füzet.

Válogatott költemények. Az elemi fiú- és leányiskolák IV. osztálya számára.

Írta: Gyórfy János. Kötve K — 32

Magyar Szavalókönyv.

IV. füzet.

Válogatott költemények. Az elemi fiú- és leányiskolák V. osztálya számára.

Írta: Gyórfy János. Kötve K — 36

Magyar Szavalókönyv.

V. füzet.

Válogatott költemények. Az elemi fiú- és leányiskolák VI. osztálya számára.

Írta: Gyórfy János. Kötve K — 36

Magyar Szavalókönyv.

.. Az öt füzet egybe kötve ..

K 1.40 Erős egésvázsonkötésben. K 1.40

Kisdednevelés- és Módszertan.

I. rész.

A római kath. kisdedvónő-képzőintézetek és családok számára. A Szent-István-Társulat által jutalmazott pályamunka.

Írta: Számord Ignác. Füzve K 1.40

Kisdednevelés- és Módszertan.

II. rész.

A római kath. kisdedvónő-képzőintézetek és családok számára. A Szent-István-Társulat által jutalmazott pályamunka.

Írta: Számord Ignác. Füzve K 2.—

Kisdednevelés- és Módszertan.

III. rész.

A római kath. kisdedvónő-képzőintézetek és családok számára. A Szent-István-Társulat által jutalmazott pályamunka.

Írta: Számord Ignác. Füzve K 2.—